

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Humanitaarteadused ja kunstid

Kunstide ja tehnoloogia õpetaja

Getter Laur

MOEAJALOO ÕPETAMISEST EESTI KÕRGKOOULIDES

Magistritöö

Juhendaja: Marvi Remmik, PhD, haridusteadus

Kaitsmisele lubatud (juhendaja allkiri)

Viljandi 2020

RESÜMEE

Moeajaloo õpetamisest Eesti kõrgkoolides

Magistritöö eesmärgiks on välja selgitada kui vajalikuks peetakse moeajalugu Eesti kõrgkoolides, mis annavad moe-, disaini- või tekstiilialast haridust ja luua õppeühik moeajaloo tunni läbiviimiseks.

Uurimustöö probleemiks on moeajaloo liigne üldistamine ja kvaliteetsete videomaterjalide puudus, mida põhjustab oskuste ja näidismaterjalide nappus.

Magistritöö eesmärgist ja probleemist tulenevalt on püsitatud uurimisküsimused:

- Kuidas kirjeldavad moeajaloo õppimist kõrgkoolide õppejõud koolides, kus sellist ainet on võimalik tudeerida?
- Milline võiks olla hea õppevideo?
- Kui heaks õppevahendiks peavad valminud õppevideot moealaste ainete õpetajad?

Eesmärgi väljaselgitamiseks on tehtud kvalitatiivne uurimus moeajalugu õpetavate õppejõududega Eesti kõrgkoolidest. Andmete kogumine toimus avatud küsimustega küsimustiku abil, mille tulemuste osas on teostatud teemaanalüüs. Tulemustest selgus, et õpilaste huvi moeajaloo vastu on suur, kuid erinevates koolides on õpe ja õppematerjalid erinevad.

Magistritöö praktilise osana valmis õppeühik, mis sai loodud hea õppevideo omadusi arvestades. Heaks õppevideoks loetakse videot, mis on kvaliteetne, lühike, õpilasi kaasav ja õpiliaste intellektuaalset arengut stimuleeriv. Valminud õppevideole andis tagasisidet kvalitatiivses uurimuses osalenud ekspert, kes hindas õppeühiku kvaliteeti heaks, kuid leidis, et antud videoloengu teema puhul jäi ajamahust väheseks. Samuti on arenemisruumi õpilaste kaasamise ja intellektuaalse arengu stimuleerimise näol.

Võtmesõnad: moeajalugu, õppeühik, õppevideo

ABSTRACT

About teaching fashion history in Estonian higher education institutions

The aim of the master's thesis is to find out how necessary fashion history is considered in Estonian higher education institutions that provide fashion, design or textile education. The practical part of the thesis is to create a study unit for conducting a fashion history lesson.

The research problem is the overgeneralisation of fashion history and shortage of high-quality video materials, which is caused by lack of skills and sample materials.

The following research questions are proposed due to the aim and research problem of the master's thesis:

- How do higher education teachers describe studying fashion history in schools, where it is possible to study such a subject?
- What makes a good educational video?
- How useful is the completed educational video considered by teachers of fashion subjects?

In order to find out the goal, a qualitative study has been conducted with teachers who teach fashion history in Estonian higher education institutions. The data was collected using an open-ended questionnaire and the results were used for a thematic analysis. The results showed that students are very interested in fashion history, but learning materials and ways of teaching are different in different schools.

As a practical part of the master's thesis, a study unit was made, which was created considering the characteristics of a good educational video. A good educational video is considered to be a video that is high-quality, short, inclusive and stimulates the intellectual development of students. The completed educational video received feedback from an expert who participated in the qualitative study, who assessed the quality of the study unit as good, but found that the time for covering the topic of the video lecture was shorter than needed. Also, there is room for improvement in terms of student involvement and stimulation of intellectual development.

Key words: fashion history, study unit, instructional video

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	
1. MOEAJALUGU.....	
1.1. Moe teaduslik positsioon.....	
1.2. Moeajaloo õppimisest kutse- ja kõrgkoolides.....	
2. VIDEOLOENG KUI ÕPPEMATERJAL.....	
2.1. Veebipõhine õpe.....	
2.2. Hea õppevideo.....	
2.3. Videoloengute plussid ja miinused.....	
3. UURIMISMETOODIKA.....	
3.1. Valim.....	
3.2. Andmete kogumine.....	
4. TULEMUSED.....	
4.1. Moealase õpetuse seotus moeajalooga.....	
4.2. Huvi ja vajadus moeajaloo õpetamise järele.....	
4.3. Moeajaloo teemad ja osakaal õppekavas.....	
4.4. Moeajaloo õpetamise meetodid.....	
5. ÕPPEVIDEO ÕPPEÜHIKUNA.....	
5.1. Õppeühiku kavandamine.....	
5.2. Õppeühiku teema ja ülesehitus.....	
6. EKSPERTIDE HINNANG ÕPPEMATERJALILE.....	
6.1. Tulemused.....	
JÄRELDUSED JA KOKKUVÕTE.....	
KASUTATUD ALLIKAD.....	
LISAD.....	

SISSEJUHATUS

Coco Chanel on öelnud, et mood ei eksisteeri ainult kleitides. Mood on taevas ja tänavatel, mood on seotud meie ideedega, eluviisiga ja kõige toimuvaga. (Pollard, 2017)

Moe ajalugu ulatub 19. sajandisse, kus inimesed oma riietumisega väljendasid oma sotsiaalset staatust ja klassi. Läbi sajandite on mood aga muutunud igapäevase tarbimise osaks. Kiire industriaalne areng on toonud moe piisavalt odavalt polettidele, et tarbija ei jõua aru saada, mis ajastust mingi trend on ainekku saanud, kui see vahetub juba uuega välja. Mood ei ole aga pelgalt seotud riietega. Moodi saab tajuda ka erinevates käitumismustrites ja ideoloogiates. (Kawamura, 2004)

Moeajalugu annab võimaluse paremini mõista ühiskonna ajalugu. Väga paljud sotsiaalsed muutused kandusid ümber riietesse ja aksessuaaridesse. Näiteks 1920-ndatel anti naistele palju rohkem õiguseid kui neil varem oli olnud, urbaniseerumine oli oma haripunktis ja majandus kasvas jõudsasti. Peale esimest maailmasõda otsisid inimesed meelelahutust ning oli tekkinud põlgus traditsioonide vastu. Avalikus kohas meikimine ja suitsetamine polnud enam taunitavad käitumisviisid. Moetööstusele avas see võimaluse luua puudritoosid ja sigaretipitsid, mis muutusid kiirelt moodsa naise igapäevasteks aksessuaarideks. (Stevenson, 2011)

Olen lõpetanud nahadisaini eriala, kus läbisin küll moeajaloo kursuse, kuid tunnen, et see jäi natuke liiga üldistatuks. Leian, et disaini, moodi ja tekstiili tudeerivatele õpilastele on väga oluline tunda ja teada moeajalugu. See on võimalus silmaringi avardamiseks kui ka inspiratsiooni ammutamiseks. Moeajaloo õppimine piirdub sageli rõivaste siluttidega, mis on määratletud aastakümnetega, kuid ei aita õpilastel mõista ega analüüsida tänapäevase moe muutuseid. Trendide kujunemise üle arutlemine aitab aga aru saada tänapäevastest moe aspektidest: trendide prognoosimine, tarbijakäitumine aga ka arusaamade, hoiakute ja tavade muutumine. (Matthews, 2019)

Moeajaloo õpetamisel on väga oluline arvestada infotehnoloogilist keskkonda, kus mood ja haridus tegutsevad (Matthews, 2019). Kõrgkoolides hinnatakse üha rohkem paindlikku õppimist, mille käigus õpilane saab ise valida õppimiseks aja ja koha ning teha seda endale soovitud tempos. Paljudes koolides on puudus kvaliteetsetest videoloengutest, kuigi omatakse piisavalt ajakohaseid vahendeid nende tegemiseks. Vajaka jääb aga oskustest ja inspireerivatest

näidismaterjalidest. (Piir, 2016)

Lõputöö eesmärgiks on välja selgitada kui vajalikuks peetakse moeajalugu Eesti kõrgkoolides, mis annavad moe-, disaini- või tekstiilialast haridust ja luua õppeühik moeajaloo tunni läbiviimiseks. Selleks on koostatud avatud küsimustega küsimustik, millele vastavad erinevate koolide õppejõud, kes annavad vastavaid õppeaineid. Valminud õppeühik on koostatud videomaterjalina, arvestades erinevaid aspekte, mis aitavad luua hea õppevideo.

Töö eesmärgi saavutamiseks on püstitatud järgmised uurimisküsimused:

- Kuidas kirjeldavad moeajaloo õppimist kõrgkoolide õppejõud, kus sellist ainet on võimalik tudeerida?
- Milline võiks olla hea õppevideo?
- Kui heaks õppevahendiks peavad valminud õppevideot moealaste ainete õpetajad?

1. MOEAJALUGU

Mood kui kontseptsioon tähistab rõivastele omaseid lisaväärtusi, mis moetarbijaid köidab. Mood oli ajalooliselt eliidi staatuse sümboliks, mida monopoliseeris aristokraatia. (Kawamura, 2004) Keskajal kehtinud luksust piirava seaduse järgi oli kindlaks määratud, mis materjale ja värve erinevates seisustes inimesed kanda tohtisid (Stevenson, 2011). Üleüldiselt oli moekas olemine kõrgema klassi privileeg. Madalama seisusega inimesed kandsid riideid, mis olid staatilised ehk muutusid ajas nii aeglaselt, et seda oli vaevu märgata. (Kawamura, 2004)

19. sajandi alguses oli mood temaatiline vaid filosoofidele ja moralistidele. Alles hiljem muutus see teadlaste jaoks õigustatud uurimisharuks. (Kawamura, 2004) Industriaalne areng tõi moe kiiremini ja odavamalt inimesteni. Maailma populatsioon suurenes, tootlikkus suurenes, majandus kasvas tänu tööjaotusele, tehnoloogia arengule, kaubandusliinide laienemisele ja sotsiaalsele mobiilsusele. Suured muutused kasvatasid ka inimeste huvi moe vastu. (Kawamura, 2004)

20. sajandil muutus mood üha demokraatlikumaks ja kõigil, sõltumata staatusest või auastmest, oli õigus olla moodne (Kawamura, 2004). Moest oli saanud popkultuuri osa ja sajandi alguses hakkas selle mõju üha rohkem laienema. Mood oli inspireeritud kunstist, muusikast, filmist ja päevapoliitikast. Riideid ei peetud enam pelgalt keha katvateks esemeteks vaid enese väljendusviisiks. Mood pidi andma edasi kandja isiksust ja eksponeerima tema jõukust, väljendama eelistusi ja sõnumit. (Stevenson, 2011)

Mood on läbi ajaloo inimkonda palju mõjutanud. Sellega on demonstreeritud sotsiaalset staatust, tõe pidamisi ja kuuluvust. Varasemalt vaid eliidi pärusmaaks olev luksus muutus industriaalse ühiskonna arenedes kättesaadavaks ka lihtrahvale. Tänapäeval on mood meie kõigini jõudnud. Inimesed ei riietu enam pelgalt keha katvatesse esemetesse, vaid soovivad oma riietega näidata enda isiksust. Miucci Prada on öelnud, et see mida me kanname on viis, kuidas me ennast maailmale tutvustame. Eriti tänapäeval, kui inimkontaktid on nii kiired. Mood on viivitamatu keel. (Karen, 2020)

1.1. Moe teaduslik positsioon

Moodi eksponeeritakse näitustel ja muuseumides, kuid tõsiste intellektuaalsete teemade hulgas on sellel marginaalne staatus. Moodi saab näha tänaval, tööstuses ja meedias, kuid sellel pole kohta teoreetikute küsimustes. Seda valkonda peetakse ebaproblemaatiliseks ja kulukaks uurimisharuks. Isegi inimestel, kes puutuvad moega professionaalselt kokku, on keeruline selgitada, mis mood täpselt on. Sageli sõnastatakse seda liiga lihtsustatult sotsiaalse ajaloo kaudu. (Kawamura, 2004)

Üks peamisi põhjuseid, miks moodi kui sotsiaalset nähtust on peetud ebatähtsaks valdkonnaks on see, et mood kui nähtus on seotud välimusega. Moodi peetakse ettekujutuseks ja ebaratsionaalseks, sest see on pidevas muutuses. Moele heidetakse ette sisu puudumist, sest see töötab välise dekoratsioonina ja ei sisalda intellektuaalseid elemente. Samuti on moe kontseptsiooni seostatud naiste sotsiaalse positsiooniga. Üks õige daam pidi ajaloos näitama oma mehe jõukust ja prestiiži läbi elegantse välimuse. (Kawamura, 2004)

Avalik arvamus on, et mood on ainult midagi tõelist ja materiaalselt. Näiteks on moes platvorm kingad - see on objekt, mis kehastab moodi. Mood võib olla ka abstraktne. See võib hõlmata käitumisharjumusi ja ideesid. Näiteks suitsetamine pole enam moes nagu see oli Marlene Dietrichi ajal. Samuti väljendub mood erinevate kontseptsioonide kaudu (*grunge*, *vintage*), mis ei ole materiaalsfääriga seotud. Mood on samaaegselt (ebaoluline) idee ja (materiaalne) objekt. Nende kahe aspekti eristamine on oluline selleks, et läheneda moe uurimisele kahe erineva nurga alt – materiaalsest objektist lähtuvalt või mittemateriaalsest kontseptsioonist lähtuvalt. Objektile keskendudes saab jälgida vormide ja stiilide arengut, muutusi värvi valikutes, samuti leida viiteid eseme sotsiaalsele ja kultuurilisele tähendusele. (Riello, 2011)

Feministlikes tekstides on moodi sageli kujutatud kui omamoodi vandenõuna, et naiste tähelepanu ühiskonnas toimuvatest majanduslikest ja poliitilistest teemadest kõrvale juhtida. Peamiselt sellepärast, et mood nõuab naistelt aja ja raha kulutamist tegevusele, mis ei kõida meeste tähelepanu. (Kawamura, 2004)

Tänapäeval on kõige rohkem näha oma identiteetide konstrueerimist riiete kaudu noorte, rassiliste ja seksuaalsete vähemuste seas. Sageli mängib mood sooliste piiridega ja tihti ka ületab neid, pöörates ümber stereotüübid. (Kawamura, 2004)

Moodi on oma olemuselt peetud pigem teisejärguliseks teadusvaldkonnaks. Sellele on omistatud vaid pelgalt välimusega seotud aspekti ning teaduslikku poolt on peetud ebatähtsaks. Gilles Lipovetsky (1994) on öelnud, et mood võib olla sotsiaalselt kergemeelne, kuid see pole sotsioloogiliselt triviaalne. (Kawamura, 2004) Moe teaduslik pool on aga küllaltki kompleksne. Moe tuleviku ennustamisega tegelevad spetsiaalsed firmad. Nad analüüsivad trende, meeleolusid ja värvikombinatsioone. Oluline on jälgida ülemaailmseid muutusi poliitikas, ökoloogias, tarbimises ja rahvastikudünaamikas, et prognoosida nende põhjal tulevaid trende. (Stevenson, 2011)

Moodi ei loo inimene üksi, vaid kõik, kes on seotud ka moe tootmisega – seega on mood kollektiivne tegevus. Pealegi pole asi enne “moes”, kui see pole suure osa ühiskonna inimeste poolt kasutusele võetud. Riideeseme moekaks saamiseks peab see enne olema laialt levinud ja inimeste poolt aktsepteeritud. Inimesed kannavad rõivaid, kuid usuvad või tahavad uskuda, et see on mood, mida nad kannavad. Selline uskumus on sündinud moe sotsiaalselt konstrueeritud ideest, mis tähendab palju enam kui lihtsalt rõivastust. (Kawamura, 2004)

Moodi peetakse materiaalseks nähtuseks, mille teaduslik osakaal on väike. Seda seostatakse eelkõige välimuse ja enese dekoreerimisega, kuid peale riietuse peidab mood endas tähendust, mis on seotud kultuuri ja sotsiaalsete muutustega ühiskonnas.

1.2. Moeajaloo õpetamisest kutse- ja kõrgkoolides

“Rõivaste ja aksessuaaride loo jutustamine on keeruline ja mitmekihiline, sest need mõjutavad sotsiaalseid, religioosseid, psühholoogilisi, ökonoomilisi ja stiililisi alustalasid. Tänapäeval on mood üks väljendamisviisidest. See annab isikupära ja võib olla ka esteetiline väljendusvorm peegeldades muutuvaid aegu, jäädes ise aja muutumisest mõjutatuks”. (Sposito, 2016)

Moeajaloo pikaajalised traditsioonid ulatuvad 19. sajandisse. Moeajaloo analüüsimiseks kasutatakse kunstiajaloo meetodikaid pannes riideesemed eri perioodide ja teemade keskseks. Moe ja riiete järgi saab uurida ka teatud ajastute sotsiaalseid, kultuurilisi ja majanduslikke tavasid. (Riello, 2011)

Peter McNeil (2009) on oma artiklis “*The Future of Fashion Studies*” toonud välja erinevate

õppejõudude ja ajaloolaste arvamused moeajaloost Warwicki ülikoolis toimunud konverentsilt. Üldiselt on huvi moe vastu kasvanud juba aastakümneid, kuid selle õpetamist kritiseeritakse liigse üldistamise pärast. Samuti tõsteti esile, et erinevates riikides on õpe ja õppematerjal väga erinev. Näiteks Itaalias on teaduskirjandust moe ja selle ajaloo kohta väga palju, kuid paljud neist pole jõudnud inglise keelsesse trükki. (McNeil, 2009)

Tihti õpetatakse moeajalugu mingi teise aine lisana või see kuulub kunstiajaloo alla lühikese täiendusena. Seetõttu on moeajaloolasena või -lektorina töö leidmine küllaltki keeruline. Piirduakse erinevate stiilide arengu käsitlemisega läbi ajaloo ja ei pöörata nii palju tähelepanu struktureeritud õppele. Vähem räägitakse materjalidest ning suuremat tähelepanu pööratakse kunstilistele ja poliitilistele mõjutustele. (Palmer, 1997)

Moeajaloo õppimine toimub sageli bakalaureuseõppe põhitasemel, mille käigus tutvustatakse moes väljakujunenud tavasid, terminoloogiat ning valdkonda kujundanud võtmeisiksusi. Sellised enam kasutatud õppematerjalid vähendavad moes toimunud muutuste keerukust ning keskenduvad pigem naisterõivaste siluettide jadale, mis on määratletud aastakümnetega. Visuaalselt ahvatlev lähenemisviis ei aita õpilastel mõista ega analüüsida tänapäevase moe muutuseid. Trendide kujunemise analüüsimine aitab aga mõista ka tänapäevaseid moe aspekte: trendide prognoosimine, tarbijakäitumine, moesuhtlus, kus ka arusaamad, hoiakud ja tavad muutuvad. (Matthews, 2019)

Moeajaloo õpetamise puhul on oluline arvestada infotehnoloogilist keskkonda, milles mood ja haridus nüüd tegutsevad. Üks võimalus on visualiseerida moe evolutsioon ajajoonel, et õpilased saaksid analüüsida moe muutuvaid tegureid ajas. (Matthews, 2019)

College of Fashion lektor Amber Butchart (i.a) leiab, et moeajalugu toob välja õpilaste kultuurilised taustad ja eelistused. Samuti paneb see hindama meie kultuuripärandeid ning mõistma erinevaid etappe ajaloost.

Huvi moeajaloo vastu õpilaste seas kasvab, kuid tihti jäädakse selle õpetamisel liiga üldistavaks. Õppematerjal on erinev ja teadusmaterjali napib. Liialt pööratakse tähelepanu naiste kleidi siluettide vahetumisele ja vähe analüüsitakse muutuseid, mis toimuvad moes.

2. VIDEOLOENG KUI ÕPPEMATERJAL

Videoloengute kasutamine muutub aina tähelepanuväärsemaks. Eesmärk on hoida kokku aega, mis kuluks aine uude teemasse sissejuhatava loengu alla ning kasutada seda aega praktiliste tundide läbiviimiseks (Milman, 2014). Videomaterjali vastu tuntakse vajadust, sest kõrgkoolides ja täiskasvanuõppes hindavad nii õppejõud kui ka õpilased eelkõige paindlikkust ja mitmekesisust (Piir, 2016).

E-õppe kasuks räägivad mitmed uuringud. On tehtud kindlaks, et veebipõhiste õppematerjalide kvaliteet on kõrgem võrreldes tavapärase auditooriumi loengutega. Materjal on üles ehitatud kaalutletult ja selgemalt ning õpilaste arusaamist, osavõtlikkust ja teadmisi on kergem hinnata. (Pilt, 2012) Rohkem on hakatud tähelepanu pöörama sellele, et õppijate vajadused oleksid rahuldatud ja õppematerjalid kättesaadavamad. Nii saaks õppimine õpilase jaoks toimuda omal ajal ning soovitud tempos. Samuti annavad õppevideod õpilasele võimaluse valida just neid materjale, mis tema jaoks tunduvad kõige põnevamad ja arendavamad. (Piir, 2016) Veebipõhine õppimine ei tohiks aga piiruda ainult videoloengutega. Iga videoloengu järgselt peaks õpilane andma hinnangu või tegema kokkuvõtte õpitust. (Milman, 2014)

2.1. Veebipõhine õpe

Veebipõhise õppe toetamist saab jagada kolme suuremasse kategooriasse: õpilaste kaasamine, intellektuaalse arengu stimuleerimine ning õpilaste ja õppejõu vaheline suhtlus ja aruandlus (Brinthaup, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011).

Õpilaste kaasamine veebipõhises õppes on oluline, sest sellega demonstreerib õppejõud oma usaldust õpilaste vastu. Õpilasi tuleb julgustada olema reflektiivsed, siirad ning motiveeritud õppe eesmärkide suhtes. Õpilaste kaasamine eeldab ka seda, et õpilased saavad regulaarselt hinnata õppejõu poolset panust, materjali mitmekesisust ja kvaliteeti. Oluline, mis tuli välja ka N. B. Milmani artiklis (2014), on luua platvorm, kus õpilastel oleks võimalik omavahel suhelda ja arutleda. Samuti peaks ka õppejõul olema sellele ligipääs, et vastata küsimustele ja olla teadlik erinevatest probleemidest, mis võivad tekkida. Õppijate suhtlemise kvantiteet ja kvaliteet soodustavad õpilaste kaasatust. Lõpptulemus on see, et õpilased peaksid tundma isiklikumat ja emotsionaalsemat seost õppeainega. Õpilaste kaasamine on oluline, et kasvatada nende enesedistsipliini, sest veebipõhise õppimise käigus vajavad õpilased seda rohkem kui

traditsioonilistes loengutes käies. (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011)

Veebipõhise materjalina ei peaks ega tohiks loeng olla põhiline õpetamisstrateegia kuna see kurnab õpilast vaimselt ja eraldab teda teistest. Õppejõu poolt on oluline tagada õpilaste interaktsioon ja osalemine õppeprotsessis. Selleks, et õpilased oleksid rohkem seotud saavad õppejõud proovida teha materjali võimalikult kaasahaaravaks. Näiteks lisada erinevaid artikleid, vestlusfoorumeid, ajaveebe ja muud huvitavat lisamaterjali, kuid ka huumor võib muuta mõne loengu palju kaasahaaravamaks. (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011)

Teiseks oluliseks punktiks on intellektuaalse arengu stimuleerimine. See tähendab seda, et õppejõud loob õppimiseks kriitilise keskkonna (Bain, 2004), kus õpilased ise tahavad õppida. Nad esitavad endale küsimusi teema osas, mis neid huvitab ja leiavad sellele ka ise vastused. (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011)

Õppejõud saab luua kriitilise õpikeskkonna (Bain, 2004) viie elemendi abil:

- Provokatiivse küsimuse või probleemi esitamine.
- Õpilaste juhendamine, et neil tekiks teema olulisusest arusaam.
- Õpilaste julgustamine kriitiliselt mõtlema.
- Pakkudes abistavat keskkonda, kus õpilaste küsimustele vastata.
- Lisa küsimuste jätmise, et õpilastes tekiks soov rohkem teada saada ja uurida.

Paljud õppejõud, kes annavad tunde läbi veebi, jätavad loengu lõppu küsimuse, millega soovitakse õpilasi mõtlema panna ja varem õpitut rakendada (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011). Intellektuaalse arengu stimuleerimiseks on vaja esitada õpilastele küsimusi. Veebipõhine õpe annab võimaluse neile vastata ükskõik kus ja millal.

Hea veebipõhine õpe baseerub suhtlemisel ja aruandlusel. Distsantsilt õppimine võtab ära võimaluse õpilastel ja õppejõududel näost näkku kohtuda. On oluline, et õppejõududel ja õpilastel tekiks omavahel side. Veebipõhiselt on seda võimalik tekitada kursuse alguses õppejõu poolse küsimustiku koostamisega ja õpilaste poolse aktiivsusega küsimustiku vastamisel. Küsimuste eesmärk on välja selgitada, mida õpilane tahab aine alaselt õppida ja mil viisil saab

ta seda kõige efektiivsemalt teha. (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011) Veebipõhise õppe peal olevad õpilased tahavad üldjuhul omandada teadmisi igapäevase tööelu kõrvalt. Õppematerjal peaks olema võimalikult kontsentreeritud, et õppija saaks omandand valikuliselt just seda, mis teda huvitab. (Piir, 2016)

Küsimustiku alusel saab välja selgitada õppijate kohustused väljaspool akadeemilist elu. See annab õppejõule parema idee, kuidas semestrit planeerida. Oluline on ka õppejõul enda kohta teavet jagada. Näiteks võib piisata ka ühe õpetamisfilosoofia jagamisest, et õpilased saaksid aimdust, mida õppejõud neilt ootab ja millised on tema vaated. Videoloengud soodustavad üksteise kiiremat tundma õppimist. (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011) Suhtlemine ja aruandlus on veebipõhise õppe juures oluline, sest sel viisil õpib õppejõud oma õpilasi tundma ja hakkab neid paremini mõistma.

Veebipõhist õppimist saab soodustada kolme aspekti kaudu. Oluline, et õpilased oleksid õppimise protsessi kaasatud. Samuti tuleks tekitada kriitiline õppekeskkond, kus õpilased oleksid ise huvitatud juurde uurimisest. Tähtsaks aspektiks on ka õppejõu ja õpilaste vaheline suhtlus, et tekiks parem arusaam üksteise ootustest ja lootustest.

2.2. Hea õppevideo

Suurem osa kirjandusest käsitleb videoloengute tegemist kui teadust mitte kui kunsti (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011). Videoloengutel on palju puudujääke, siiski leidub palju õppejõude ja õpetajaid, kes pooldavad seda. On leitud, et kõige sobivam teadmiste liik, mida videoloengutega edasi anda on üks Bloomi kognitiivsete õppe-eesmärkide taksonoomia (Anderson et al., 2001) haru - protseduurilised teadmised. Protseduuriline teadmine on teadmine, kuidas midagi teha. Näitena saab tuua matemaatilise võrrandi lahendamise. Õppejõud seletab, kuidas see käib, ja näitab mudeli peal ette ning õpilane teeb selle endale selgeks. (Milman, 2014)

Paljudes ülikoolides on puudus kvaliteetsetest videoloengutest, kuigi omatakse piisavalt ajakohaseid vahendeid selle tegemiseks. Vajaka jääb oskustest ja inspireerivatest näidismaterjalidest. (Piir, 2016) 2014. aastal tehtud uuringus selgus, et õpilased peavad lühikest ja mitteametlikku videot kõitvamaks kui pikka loengu tüüpi videot (Milman, Guo, Kim ja

Rubin, 2014).

Hea õppevideo on see, mis kaasab õppijaid. Üheks levinud variandiks peetakse struktureeritud “peatu, mõtle ja vasta” tüüpi videoid. (Milman, 2014) See tähendab seda, et õpilane vaatab mingi osa videoloengust ära ja videos tuleb paus. Õppejõud esitab küsimuse läbitud teema osas ja õpilane saab kontrollida kui hästi ta sellest aru sai ning vajadusel tagasi algusesse minna, et osa uuesti läbida.

Hea õppevideo puhul on oluline salvestise kvaliteet. Loenguvormis video peab olema salvestatud hea tehnikaga, et sisse loetud tekst oleks selge ja arusaadav ning iga õpetatav aspekt oleks täpselt lahti räägitud. (Milman, 2014)

Hea õppevideo on lühike ja mitteametlikus vormis. Õpilased on terve loengu käigus õppimisse kaasatud ja valmis vastama vaheküsimustele, mis on õpetaja poolt õppevideosse sisestatud, et kinnistada juba läbitud materjali. Oluliseks on video kvaliteet, et loengu tekst ja mõte oleks kõigile ühiselt arusaadav. Kõige sobivamaks teadmiste vormiks, mida läbi videoloengute edasi anda, on protseduurilised teadmised.

2.3. Videoloengute plussid ja miinused

Videoloengutel on plussid, mis räägivad selle kasuks. Õppetöö on oluliselt paindlikum ja mitmekesisem. Ennast saavad arendada üha suuremad sihtrühmad. (Milman, 2014; Piir, 2016) Tänu õppevideode kättesaadavusele on õppimine avatum ning videomaterjali juurde saab pärast läbivaatamist uuesti tagasi minna. Õpilased saavad õppimiseks valida ise sobiva aja, koha ja tempo. (Piir, 2016)

Videoloengutele on omistatud ka mitmeid miinuseid. Näiteks tehniliselt poolelt võib kvaliteet olla kehv (Milman, 2014; Piir, 2016) ja õppematerjali koostav isik võib olla vastumeelne või ei pruugi olla piisavalt pädev veebipõhise loengu ülesehitamisel. (Milman, 2014; Piir, 2016; Pilt, 2012) Samuti ei saa õppejõud tagada, et õpilastel on head võimalused kodus õppimiseks ning keskkonnas, kus videoloengut vaadatakse, võib olla palju segavaid faktoreid (nt muusika, televiisor, teised inimesed). Ka võivad õpilased videoloengu vaatamata jätta, teema suhtes kokkuvõtte tegemata jätta, mistõttu on hilisemates kontaktundides õppejõul keeruline ühtse

grupina edasi liikuda. Videoloengud ei pruugi sobida teist keelt rääkivatele õpilastele ega õpilastele, kellel ilmneb õpiraskuseid. (Milman, 2014)

Kiire elutempo ja kohustused on peamised põhjused, mis soosivad veebipõhist õpet. Õppijad tahaksid oma aega ise planeerida ning õppida kus ja millal nad soovivad. Veebipõhine õpe populariseerub üha enam, sest see pakub paindlikku õppimist. Strateegial on ka piisavalt palju miinuseid võrreldes tavapärase auditooriumite või klassiruumide loengutega. Samuti peavad õppejõud koostama informatiivse ja huvitava õppevideo, mis võtab omakorda rohkem ressursi ning nõuab oskuseid.

Käimasoleval infotehnoloogia ajastul on trend selle poole, et videoloengute osatähtsus kasvab. Kui leidub piisavalt palju distsiplineeritud õpilasi ja õppejõude, kes tahavad ja suudavad oma õpilasi innustada, siis on võimalus, et veebipõhine õpe võib muutuda sama aktuaalseks kui traditsiooniline õppimise viis.

3. UURIMISMETOODIKA

Oma magistritöö uurimismetoodikaks valisin kvalitatiivse uurimisviisi. Kvalitatiivses uurimuses keskendutakse tegelikkuse avastamisele, sellest tuleneb ka uurimuse valimite paindlikkus ja avatus (Õunapuu, 2014). Uurimismetoodika sai valitud eesmärgiga koguda võimalikult autentsed vastused.

3.1. Valim

Valimiks on eesmärgipärane valim. Eesmärgipärasel valimis valib uurija liikmed valimisse oma isiklike teadmiste ja kogemuste põhjal (Õunapuu, 2012). Selle valiku puhul sai määravaks see, et kõik valimisse kuuluvad isikud on õppejõud Eesti kõrgkoolides. Samuti tegelevad kõik valimisse valitud isikud disaini-, moe- või tekstiilivaldkonnas.

Valimisse valisin nelja kooli õppejõud, kes tegelevad disaini-, moe- või tekstiilivaldkonnas. Kokku sain vastuseid neli: kahest koolist ühe õppejõu käest, ühest koolist kahe õppejõu käest ja ühest koolist vastuseid ei saanud.

3.2. Andmete kogumine

Õppejõududele oli suunatud üheksa avatud küsimust, mis kõik olid seotud moeajaloo õpetamise ja õpilaste moeajaloo huvi kohta ning üks avatud küsimus, kui kellelgi tekib vajadus või soov midagi lisada. Küsimused olid koostatud võttes arvesse uurimistöö eesmärki selgitada välja kui vajalikuks peetakse moeajalugu Eesti kõrgkoolides, mis tegelevad moe-, disaini- või tekstiilihariduse andmisega. Samuti tahtsin saada vastust uurimisküsimusele: Kuidas kirjeldavad moeajaloo õppimist kõrgkoolide õppejõud, kus sellist ainet on võimalik tudeerida?

Oma küsimustega soovisin teada saada, millist moealast õpetust on võimalik Eesti kõrgkoolides õppida ja kui tihedalt on see seotud moeajalooga. Samuti olin huvitatud välja selgitama, kui oluliseks peavad nende koolide õppejõud õpilaste teadmisi moeajaloos ning kui suureks hindavad nad õpilaste huvi antud õppeaine suhtes.

Küsimustega tahtsin teada saada kui suur on moeajaloo osakaal nende koolide õppekavas ja milliseid teemasid õppejõud moeajaloo aines tavaliselt käsitlevad. Oluliseks teadmiseks pidasin

ka õppejõudude poolt rakendatavaid õpetamismeetodeid. Lõpetuseks said vastajad omapoolseid mõtteid või kommentaare lisada.

Andmete kogumine toimus e-posti teel avatud küsimustega küsimustiku läbi, kus tutvustasin lühidalt oma magistritöö teemat ja eesmärgi. Seoses eriolukorraga riigis, oli selline lähenemisviis minu enda hinnangul kõige ohutum. Samuti leidsin, et ka õppejõud, kes keerulise ja uudse olukorra tõttu võivad olla ülekoormatud, saavad läbi e-posti vahenduse küsimustele vastata endale sobival ajal. Konfidentsiaalsuse tagamiseks jäävad koolide ja õppejõudude nimed magistritöö vältel mainimata. Pseudonüümidena on kasutusel üks õppejõud, teine õppejõud jne.

3.3. Andmeanalüüs

Saadud tulemustele koostasın teemaanalüüsi. Selleks tõin saadud vastustest välja esile tõusvad sõnad või laused, mis andsid edasi kõige tähtsamaid mõtteid. Tekkisid erinevate koodide nimetused, mis koosnesid rohkem kui ühest võtmesõnast. Koodidest tekkis kodeerimisskeem, mis aitas luua erinevad kategooriad ja mille põhjal sai moodustada hierarhilise struktuuri. (Virkus, 2016) Näiteks erinevate õpetamismeetodikate alla tekkisid koodid „grupitöö“, „traditsiooniline loeng“, „kombineeritud õpe“ jne.

Tulemuste analüüsi käigus selgus, millist moealast õpetust Eesti kõrgkoolid pakuvad ja kui tihedalt on see seotud moeajalooga. Samuti sain õppejõududelt hinnangu õpilaste moeajaloo huvist ning teemadest ja ajastutest, mida nemad oma loengutes käsitlevad. Uurimuse käigus tulid välja ka erinevad meetodid, mille läbi erinevates kõrgkoolides moeajalugu õpetatakse ja kui suurt osakaalu see endas hõlmab.

Minu lõputöö praktilise osana valmis õppeühik, mis käsitleb ühte konkreetset teemat moe ajaloos. Käesoleva magistritöö õppeühiku teemaks on 1950-ndate mood. Õppeühiku koostamisel kasutasin läbitöötatud teooriat sellest, milline on hea õppevideo. Loomise protsessil analüüsisin magistritöös välja toodud õppevideo plüsse, et teha valik video stiili suhtes. Õppeühiku tegemiseks kasutasin programmi QuickTime Player ja veebipõhist programmi Edpuzzle.

Peale õppeühiku valmimist edastasın oma videoloengu samadele õppejõududele, kes osalesid

ka minu kvalitatiivses uurimises, eksperthinnangu saamiseks ja oma uurimisküsimusele (Kui heaks õppevahendiks peavad valminud õppevideot moelaste ainete õpetajad?) vastuse leidmiseks. Selleks koostas uue küsimustiku (Lisa 2), kus õppejõud said 5-palli süsteemis hinnata õppeühiku kvaliteeti. Hindamissüsteemis tähistab 1 kõige madalamat ja 5 kõige kõrgemat hinnangut.

Küsimustiku koostamisel lähtusin erinevatest aspektidest, mis peaksid olema heas õppevideos. Küsimustikuga tahtsin välja selgitada õppeühiku teema ja kvaliteedi taset. Samuti, kui kõrgelt hindavad eksperdid õppeühiku põhjalikkust ja õpilaste kaasatust. Küsimustiku abil soovisin välja selgitada, kuidas hindavad õppejõud videoloengu vaheküsimusi, mis olid koostatud õpilaste intellektuaalse arengu stimuleerimiseks.

4. TULEMUSED

Magistritöö tulemused on koostatud lähtudes nelja õppejõu arvamusest moeajaloo õpetamise kohta Eesti kõrgkoolides, mis annavad moe-, disaini- või tekstiilialast haridust.

4.1. Moealase õpetuse seotus moeajalooga

Eesti kõrgkoolides pakutakse erinevat moealast õpetust. Tuli välja, et ühes koolis saab moega seotud valdkondadena õppida moedisaini, mis pakub teoreetilisi ja praktilisi õppeaineid. Moedisaini eriala alla kuulub nii moekunst kui ka moetööstus. Samuti on võimalik õppida moetööstust ka Eesti ühes teise kõrgkoolis, mis käsitleb rõivaste ja tekstiilikaupadega seonduvat tootmist ja kaubandust. Selle eriala alla kuulub aine rõivakultuur, mis sisaldab rõivaste ajalugu, etiketti ning värvusõpetust. Kolmandas koolis on õpilastel võimalus moega seotud õppeainena läbida ka rõivaste ajalugu.

Ühe õppejõu poolt tuli märkus, et nende koolis on õppekavad pidevas muutumises, et õppetöö oleks piisavalt kaasaegne. Oluliseks peetakse moega seotud õpingute juures ajalooliste kui ka muude inspiratsiooniallikate kaardistamist ja nende loomingulist tõlgendamist. Kaasaegne moeloo peab arvestama jätkusuutlikku disaini ning sihtgruppide vajadusi.

Õppeaine seotust moeajalooga kirjeldati õppejõudude poolt erinevalt. Ühe kooli õppejõud vastas, et tema moeajaloo tundides käivad moedisaini, -stilitika ja stsenograafia erialade õpilased. Nendele lisaks osaleb vahel ka külalisõpilasi väljaspoolt. Ta tõi välja ka tunnid, mida andis üliõpilastele 2018/2019 aastal: sissejuhatus moedisaini, kus tegeleti moevaldkonna kaardistamisega; kostüümiajalugu, mis hõlmas endas rõivamoodi 18.- 19. sajandil; moetööstus – naistekollektsioon, mis oli orienteeritud moetööstuse lühiajaloole; moetööstus – meestekollektsioon; kostüümiajalugu 2, mis käistles 20. sajandi rõivamoodi kultuurilises kontekstis; ülerõivas; 20. sajandi moeajalugu, mis keskendus selle ajastu rõivastele kultuurilises kontekstis; kostüümiajalugu, mis sisaldas infot antiikajast kuni 16. sajandini. Samuti erialapraktika, mida õpilased said teostada Eesti Ajaloomuuseumis ja Tallinna Linnamuuseumis või Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumis.

Tema 2019/2020 kevadsemestri tunnid olid: kostüümiajalugu, mille käigus võeti läbi aeg iidsetest kõrgkultuuridest kuni 19. sajandi lõpuni; kostüümiajalugu 2, mille vältel õpilased said teadmisi 16. sajandist kuni 19. sajandi lõpuni; moetööstus – naistekollektsiooni lühiajalugu;

moetööstus – meestekollektsioon; kostüümiajalugu alates kõrgkultuuridest ja lõpetades 19. sajandi lõpuga. Õppejõud mainis veel seda, et kui oluline on tema jaoks täiendada ennast uute teadmistega ja vajadusel olemasolevaid loengumaterjale muuta. Ta on oma üliõpilastega kasutanud ka e-õppe võimalusi. Kuna ainekava muutus ja moeajaloo maht vähenes, peab ta ka muuseumipraktika moeajaloo aine sisse paigutama. Moeajalooga seotud õpetust on õppejõud andnud valikainena univormide ajaloo ja Eesti moekunsti ajaloo näol.

Teised õpetajad nii põhjalikult sellele küsimusele ei vastanud. Vastati, et aine rõivaste ajalugu on tihedalt seotud moeajalooga. Teine õppejõud andis teada, et moetööstuse ainekavas algab moeajalugu vanast Egiptusest ja lõpeb viimase sajandivahetusega. Ühes koolis on moeajalugu õppekavas 3 EAP vääriline.

4.2. Huvi ja vajadus moeajaloo õpetamise järele

Vastused küsimusele, kui oluliseks peavad õppejõud õpilaste moeajaloo tundmist, olid küllaltki sarnased. Moeajalugu peetakse moega seotud erialade vundamendiks ja aitab paremini valdkonda mõista. Tähtsaks peetakse ka teadmisi moealase terminoloogia osas ning ajalooliste sündmuste käigus toimunud rõivaste arengus. Veel arvati, et õpilastel on oluline tunda, millest kõik algas ja sellest hiljem inspiratsiooni ammutada.

Üks vastanutest leidis, et ilma ajaloota ei saa rõivadisaineriks õppida. Samuti nentis ta, et ajalugu kordub ja tudengitel on millegi täiesti uudse disainimine peaaegu võimatu.

Enamus vastanutest leiab, et õpilastele pakub moeajalugu huvi. Toodi välja, et visuaalse materjali tutvustus ja hiljem selle analüüsimine on õpilaste jaoks põnev. Olulist rolli mängib ühe vastanu jaoks väga värvikas õppejõud, kes annab moeajalooga seotud ainet. Tema sõnul on õppejõud üheks õpilaste huvi tekitavaks põhjuseks. Teise õppejõu poolt mainiti, et klassi saab üldiselt jaotada kolmeks huvitusastmega grupiks. On õpilasi, kes kuulavad põnevusega ja küsivad lisaküsimusi, keda on õppejõu sõnul lausa lust õpetada ning kelle pärast tahab ta endast alati parima anda. Teine grupp õpilastest on pigem ükskõiksed ja huvi moeajaloo vastu tekib vaid hinde pärast. Viimane grupp õpilastest on aga sellised, kes tegelevad kõrvaliste asjadega, segades sellega ka teisi. Nemad pingutavad õppejõu sõnul vaid selleks, et saada ainest läbi.

Selgus arvamus, et omandatud moeajalooliste teadmistega hakkab õpilastel tekkima terviklikum pilt ja tekib huvi juurde õppida. Moeajalugu aitab paremini märgata üksikasju ja seoseid, mis varem jäid tähelepanuta. Leitakse, et tähtis roll on huvitaval õppejõul ning samuti mainitakse

ära, et tänu moeajaloole kinnistuvad erialased üldteadmised paremini.

4.3. Moeajaloo teemad ja osakaal õppekavas

Moeajaloo osakaalu õppekavas hindasid õppejõud erinevalt. Üks vastanutest leidis, et moeajaloo maht on piisav, sest teemad on põhjalikult läbimõeldud. Teine vastanu arvas, et osakaalu suurus sõltub õppekavast. Samuti lisas ta, et 3-5 EAPst piisab, kui tegu on tootmisele suunatud õppekavaga.

Ühe õppejõu meelest peaks moeajaloo osakaal õppekavas olema väike. Samas leidis teine, et pidevalt tuleb uut moodi ja ka tegijaid juurde ning 32 tunniga pole võimalik kõike põhjalikult käsitleda, jõuab vaid 20. sajandi keskpaigani. Ideaalis annaks õppejõud 64 kontakttunniga ainet, kus ei peaks tormama ja saaks teemadesse põhjalikumalt süveneda ning käsitleda pikemalt moekunstnikke, sest hetkel jääb kaasaegne osa moeajaloost küllalt rääkimata.

Teemade osas, mida moeajalugu peaks kindlasti hõlmama, leiti, et tähtis on läbi käia põhilised ajastud ja materjalid. Samuti on oluline etiketti, kaasaegseid suundi kui ka moe prognoosimist käsitleda. Ka teised õppejõud pidasid oma vastustes tähtsaks erinevaid perioode ja ajajoont ajalooliste sündmustega. Täpsustati, et moeajaloo teemade õppimine algab ikka Egiptusest Juugendini, sealt edasi 20. sajandi erinevad kümnendid ja veidi ka 21. sajandi moodi nende "hullustega". Ühe õppejõu poolt lisa märkusena selgus, et tema arust on oluline erinevate ajaloo sündmuste ja kultuuriloo valguses näha rõivamoe arenguid. Õppimise käigus hakatakse üha rohkem tähelepanu suunama detailidele ning analüüsima erinevaid vorme ja lõikeid.

4.4. Moeajaloo õpetamise meetodid

Kõige efektiivsema moeajaloo õpetamise meetodi osas olid õppejõud erinevatel arvamustel. Üks vastanutest rääkis oma kogemuse põhjal, et tudengitele meeldib teha grupitöid ja konkreetseid ülesandeid, mille lahendamine ajendab neid vastuseid otsima ja leidma. Samuti peab ta efektiivseks meetodiks esitluste tegemist, teiste esitluste kuulamist ja tagasisidestamist. Teine õppejõud tõi välja, et tema laseb õpilastel selgeks õppida erinevate perioodide rõivaste nimed. See on selleks, et õpilane eristaks erinevat ajaloolist perioodi ja rõivast. Peale testi tegemise, kus õppejõud näitab pilti mõnest riideesemest ja õpilane peab õige vastuse andma,

soovitab ta käelise arengu ja seoste loomise jaoks rõivaeset joonistada.

Veel leitakse, et efektiivseks moeajaloo õpetamise meetoditeks on kombineeritud õpetamine, loengud ja õpilaste poolsed iseseisvad uurimused.

Miks just sellised õpetamise meetodid on efektiivsed põhjendas õppejõud, kes laseb õpilastel teha esitlusi, et tema kogemuse põhjal jäävad tudengite enda avastatud faktid ja visuaalne materjal kõige kergemini meelde. Õppejõud, kes peab kombineeritud õppimist kõige tulusamaks, leidis, et kõik õpilased ei õpi ühtemoodi ja kombineeritud õppimine annaks neile suurema vabaduse.

Loengute ja iseseisvate uurimuste kasuks räägivad ühe õppejõu arvates innustav ja huvitav tunni läbiviija. Kuiva ja kiretu lektori olemasolul tuleks leida loengu asemel mõni teine meetod.

Õppejõu jaoks, kes laseb õppida selgeks erinevaid perioode ja rõivaste nimetusi, on pikad mahakirjutatud referaadid ajaraiskamine. Näitena toob ta referaadi moekunstnik Valentinost, kus tudeng kirjutas hoopis tummfilmi näitlejast Rudolph Valentinost ja töö lõppu lisis mõned moekunstniku poolt loodud kleidid.

Viimase küsimusena said õppejõud ise veel soovi korral midagi täpsustada või lisada. Üks õppejõududest vastas kokkuvõtteks, et moeajalugu on osa üldisest ajaloost, mida ei saa tähelepanuta jätta. Oluline on tema silmis näidata õpilastele seoseid moe ja ajastu vahel. Teine pakkus ennast veel küsimustele vastama, kui need peaksid tekkima.

Oma uuringu kokkuvõttena sain teada, kuidas kirjeldavad moeajaloo õppimist õppejõud. Selgus, et Eesti kõrgkoolides saab moega seotud erialadena õppida moedisaini ja moetööstust. moedisaini eriala alla kuulub hulgaliselt õppeaineid, mis on seotud otseselt moe ja selle ajaloo. Eriala moetööstus pakub õppijatele haridust rõivaste ja tekstiilide tootmise ning kaubandusega seonduvas. Erialadel, mis olid vähem seotud moega, saab läbida ainet rõivaste ajalugu. Selgus, et kõikides koolides, kus on võimalik saada moealast õpetust, on ka oluline koht moeajalool.

Õppejõud, kes uuringus osalesid, olid veendumusel, et õpilastel on oluline tunda moeajalugu, sest see aitab paremini mõista valdkonda ja sellega seotud terminoloogiat. Moeajalugu võib olla õpilastele ka oluliseks inspiratsiooni allikaks. Üldiselt hinnatakse õpilaste huvi moeajaloo vastu kõrgeks, sest kui teemast avaneb terviklik pilt, tärkab huvi juurde õppida. Tähtis on kindlasti õppejõu roll, kes ainet annab, et muuta tund huvitavaks ja kaasahaaravaks. Muidugi leidub õpilasi, keda moeajalugu ei köida, tegeledes tunnis pigem kõrvaliste asjadega ning on nõus aine

kõige nõrgema positiivse hindega läbima. Õnneks on ka need, kes mõtlevad ja räägivad kaasa ning kelle pärast õppejõud tahab tunni läbiviimisel maksimaalselt panustada.

Moeajaloo osakaalu õppekavas hinnati õppejõudude poolt erinevalt. See tulenes koolide eripäradest ja moeajaloo seotusest eriala valdkonnaga. Samuti ka õppejõu omapoolsest huvist ja teemade põhjalikust läbimõtlemisest. Teemad, mida moeajalugu peaks kindlasti hõlmama on näiteks erinevad ajastud, materjalid, vormid, etikett ja moe prognoosimine. Ajastutega alustatakse üldiselt Egiptusest Juugendini, siis 20. sajandi erinevad kümnendid ja ka 21. sajandi eredaimad hetked.

Õpetamismeetoditena kasutatakse erinevaid taktikaid. Grupitööd ja õpilaste endi poolt esitluste tegemine on hea, et läbi faktide ja visuaalse materjali teemat kinnistada. Kombineeritud õppimine aga annaks õpilastele suurema vabaduse. Ka traditsiooniline loeng võib olla parim õpetamise meetod, kui õppejõud ise on innustav ja kaasahaarav.

5. ÕPPEVIDEO ÕPPEÜHIKUNA

5.1. Õppeühiku kavandamine

Õppeühiku kavandamisel analüüsisin hea õppevideo omadusi, mis on välja toodud teise peatüki alampeatükkides 2.1. ja 2.2. Õppevideo puhul on olulisteks kriteeriumiteks õpilaste kaasamine, inetellektuaalse arengu stimuleerimine ning õpilaste ja õppejõu omavaheline suhtlus.

Õpilaste kaasamine õppesse eeldab seda, et õpilastel on platvorm, kus nad saavad omavahel arutleda ja suhelda. Ka õppejõul peab olema ligipääs sellele platvormile, et õpilaste poolt tekkinud küsimustele vastata. Samuti peaksid õpilased saama hinnata õppejõu poolt loodud õppematerjale – nende kvaliteeti ja mitmekesisust. Mitmekesisemaks saab õppevideo muuta lisamaterjalide nagu artiklite, veebilehekülgede ja muu huvitava soovitamise näol. Hea õppevideo stimuleerib õpilaste intellektuaalset arengut. Arengu toimumiseks tuleb aga luua kriitiline õpikeskkond (Bain, 2004), mille saab tekitada probleemi tõstatamisega või provokatiivse küsimuse esitamisega. Oluline on sealjuures õpilaste juhendamine, et käsitletavast teemast tekiks parem arusaam. Samuti tuleb julgustada neid kriitiliselt mõtlema ja õpitud analüüsima. Kasuks tuleb lisaküsimuse või mõtte väljendamine õppevideo lõpus, mis tekitab õpilastes huvi edasi uurida.

Kolmandaks oluliseks kriteeriumiks õppevideo koostamisel on suhtlus õppejõu ja õpilaste vahel. Omavahelise suhtlemise efektiivsemaks ja avatumaks toimimiseks, on oluline üksteist paremini tundama õppida. Selleks saab õppejõud koostada õpilastele küsimustiku, mille põhjal välja selgitada õpilaste huvid ja kohustused väljaspool õppekeskkonda. Samuti tuleb suhtlusele kasuks, kui õppejõud väljendab kursuse alguses oma ootused õppetöö osas - nii saavad õpilased paremini oma aega planeerida ja teavad, millele rohkem keskenduda. Omavaheline suhtlus aitab õppejõul välja selgitada, milliste õpilastega on tal tegu ja selle põhjal oma tunnimaterjale paremini koostada. Samuti aitab see õpilastel mõista, mida neilt oodatakse, et õppimine saaks toimuda võimalikult efektiivselt.

Õppeühiku kavandamisel võtsin aluseks hea õppevideo omadused. Varasematest uuringutest on leitud, et õpilased on rohkem motiveeritud vaatama lühikest ja mitteametlikku videoloengut. Lühike video eeldab, et õppematerjal on hästi kontsentreeritud ja õppejõu poolt läbi töötatud. Samuti on leitud, et hea õppevideo kaasab õpilasi loengu käigus. Laialt levinud “peatu, mõtle, vasta” tüüpi videoid peetakse õppimise puhul väga efektiivseks. Videoloengu käigus tehakse

paus ja esitatakse õpilastele küsimusi, mis on seotud läbitud teemaga. Õpilased saavad küsimustele vastata või vajadusel uuesti materjal läbi töötada.

Üheks olulisemaks õppevideo omaduseks on video kvaliteet. Hea õppevideo peab olema selge ja arusaadav, et tagada meeldivat õppimiskogemust. Halva kvaliteediga õppevideo võib olla halva kuuldavuse või nähtavusega ja seetõttu võib osa õppejõu poolt koostatud materjalist õpilaste jaoks kaotsi minna.

Oma õppeühiku kavandamisel lähtusin sellest, et loodav õppevideo oleks kvaliteetne ja lühike, samuti võimalikult kaasav, mille jaoks on videoloengus pause, et õpilased saaksid meenutada läbitud materjali ja vastata esitatud küsimustele. Videoloengu lõpus on õpilastel võimalus hinnata õppeühiku materjali ja kvaliteedi taset, et aidata ka õppejõul areneda.

Õppeühiku alguses on mainitud, mis on õppeühiku eesmärk ja ootused, et õpilased oleksid kohe algusest peale teadlikud, mida neil on vaja teada ja osata. Samuti on soovituslikku lisamaterjali, mida õpilased saavad iseseisvalt ja huvi olemasolul uurida.

Õpilaste intellektuaalse arengu stimuleerimiseks püüdsin tekitada kriitilist õpikeskkonda Baini teooriast lähtudes. Kriitilise õpikeskkonna tekitamiseks tõstasin õppeühiku alguses küsimuse, mis videoloengu lõpus leiab endale vastuse. Video käigus on õpilastele esitatud vaheküsimusi, mis julgustavad neid kriitilisemalt mõtlema ja aitavad teema olulisusest paremini aru saada. Õppeühiku lõppu jääb lisaküsimus, mis võib osades õpilastes antud teema osas huvi kasvatada ning võib tekkida vajadus juurde uurida.

5.2. Õppeühiku teema ja ülesehitus

Õppeühiku teemaks sai valitud 1950-ndad. Pean seda 20. sajandi kümnendit üheks põnevamaks ja inspireerivamaks ajaks moeajaloos. Sellest kümnendist kogusid tuntuks ka paljud tänaseks päevaks ikoonilisteks isikuteks kujunenud isikud ning inimeste moelased eelistused ja valikud muutusid varasemaga võrreldes palju.

Õppeühiku loomisel toetusin moeajalooga seotud kirjandusele: “Moe ajalugu. Ampiiirkleidist tänapäeva disainini” ja “Eesti moe 100 aastat”. Kasutades antud allikaid koostas kokkuvõtte 1950-ndate moest, mille visuaalse poole kohta tegin slaidi esitluse. Video loomisel kasutasin arvuti tarkvara QuickTime Player, mis võimaldas mul arvuti ekraani filmida ja heli salvestada. See andis võimaluse slaidi esitlust soovitud tempos näidata ja samal ajal sellele ka peale lugeda.

Õppeühiku alguses tegin teatavaks loengu eesmärgid ja ootused õpilastele, mis on üks headest õppevideo omadustest. Õppijaid on oluline informeerida sellest, mida hakatakse õpetama. Eesmärkide sõnastamine on tähtis, et õppijad oleksid teadlikud aspektidest, mida neilt oodatakse peale materjali läbitöötamist. (Eskla, 2020). Antud õppeühiku eesmärgiks oli tutvustada 1950-ndate erinevaid siluette ja kasutatavaid materjale, tuua välja mõned kuulsamad ning tuntumad isikud, käsitleda erinevaid trende. Videoloengu alguses tõin välja ka ootused õpilastele, milleks olid koostöö ja tagasiside andmine. Viimane on oluline eelkõige selleks, et teada saada, mis õpilastele meeldis või ei meeldinud ning seeläbi areneda õppevideode loomises. Õppeühikusse lisasin erinevat videomaterjali 1950-ndate moedemmidest ja soovitusi filmidest, mida vaadata, mis on kooskõlas õpilaste kaasamisega veebipõhisesse õpimisse.

Õppevideo koostamisel kasutasin ka veebilehekülge Edpuzzle. Lehekülg on veebipõhine keskkond, mis võimaldab muuta videod interaktiivseks. Videod saab laadida üles ja enda meele järgi kärpida, et lõpptulemus sisaldaks õpilaste jaoks vaid olulist informatsiooni. See võimaldas videost välja lõigata kohad, mis peale lugemisel halvasti välja kukkusid.

Kuna üheks heaks õppevideo omaduseks on selle lühidus, siis on minu õppeühik koostatud kahest osast. See annab õpilastele võimaluse paremini oma aega planeerida ja vaadata videoid endale sobival ajal. Ühe video pikkus on umbes 20 minutit, mis annab kahe õppevideo pikkuseks peaaegu terve akadeemilise tunni. Mõlemad videod lõppevad küsimustega, kus õpilased saavad interaktiivselt osaleda. Küsimused on koostatud nii, et õpilased saaksid mõelda uuesti läbitud teemade üle ja neid ka analüüsida. Edpuzzle keskkond salvestab õpilaste poolt antud vastused enda programmi, mida õpetaja saab hiljem keskkonda sisselogides näha.

6. EKSPERTIDE HINNANG ÕPPEMATERJALILE

Õppeühiku valmides soovisin saada ekspertidelt hinnangut videoloengu kvaliteedi kohta. Selleks võtsin ühendust õppejõududega kõrgkoolidest, kes vastasid küsimustikule moeajaloo õpetamise teemal. Neljast õppejõust vastas küsimustikule üks, kes andis eksperthinnangu valminud õppematerjalile.

Hinnangu saamiseks koostas küsimustiku, mis koosnes viiest 5-palli süsteemis olevast küsimusest ja ühest avatud küsimusest, kus õppejõud sai hinnata õppeühiku kvaliteeti. Hindamissüsteemis tähistas 5 kõige kõrgemat ja 1 kõige madalamat hinnangut. Samuti oli hindamissüsteemis valik "Muu", mis andis võimaluse täpsustamiseks.

6.1. Tulemused

Õppeühiku teema valikut hindas tagasisidet andnud õppejõud väga heaks ehk andis sellele kõige kõrgema hinde 5. Videoloengu kvaliteeti ja põhjalikkust, hindas vastanu hindega 4. Õpilaste kaasamist videoloengusse hindas õppejõud valides "Muu", mida täiendas sõnadega: "raske öelda". Ka õppeühikus olnud küsimusi hindas vastaja "Muu", lisades: "küsimused ei olnud nähtaval". Viimane küsimus küsimustikus oli avatud küsimus, kus õppejõud sai anda omapoolseid soovitusi edaspidiseks. See oli vastatud suure põhjalikkusega, andes palju häid soovitusi ja tähelepanekuid, mida järgmine kord paremini teha.

Õppejõud tõi välja, et videoloengus oli kuulda enesekindlust ja selget diktsiooni. Samuti oli kohti, mis pakkusid talle huvitavat kuulamist. Näitena tõi õppejõud välja meeste itaaliapärase soengute ja meestemoe osa. Ka naiste pliattsseelikute ja sukkade kasutus 1950-ndatel oli temaatika, mis õppejõule videoloengus väga meeldis.

Kohtadena, mis vajaksid veel tööd ja edasi arendamist, tõi õppejõud välja mitmeid. Üheks olulisemaks oli õppeühiku ülesehitus. Moeajaloo õppejõud küll püüdis ennast õpilase rolli mõelda, kuid leidis, et teemad olid veidike läbisegi. Soovitusena märkis ta, et õppeühiku esimeses pooles oleks võinud keskenduda 1950-ndate daamilikkusele, koduperenaiselikkusele ning korrektsele meestemoele. Teine videoloeng oleks võinud olla, vastandiks esimesele, pigem noortemoe eripäradele keskenduv. Selline lähenemine oleks õppejõu sõnul toonud paremini

esile 50. aastate alguse ja lõpu erinevuseid.

Õppematerjali edendamiseks soovitas ta nii pildi kui ka teksti osas täiendusi teha. Näiteks jalanõud espadrillid, mis olid loengus küll mainitud, kuid selle kohta puudus visuaal. Paljud õpilased ei pruugi teada selle jalanõu stiili tähendust. Seetõttu on oluline esitlusmaterjali koostamisel arvestada sellega, et kuulaja ei tea kõike ning teha võõrad terminid kohe videoloengu alguses selgeks.

Samas mõistis õppejõud, et sellise mahu puhul polnud võimalik kõikidesse nüanssidesse laskuda, kuid seda enam peaks keskenduma just kõige olulisematele aspektidele, mis puudutavad 1950. aastate moodi. Ta leiab, et õpilastel on oluliselt lihtsam jälgida lühikest videot, mis annab neile võimaluse küsimustele keskenduda. Õppejõud ise aga eelistab käsitleda ühte teemat või dekaadi kahe akadeemilise tunni jooksul, mis annab võimaluse põhjalikumalt materjali süüvida.

Lohutuseks mainib õppejõud, et teemade ja materjali seostamisoskus paraneb ajaga ning eeldab suurema hulga info olemasolu ning analüüsi. Samuti rõhutab ta, et tagasiside on koostatud tema isiklikest tähelepanekutest ja igaüks näeb asju isemoodi. Eriti juhul, kui puuduvad teadmised ja kogemused.

Tudengite vaatepunktist leiab ta, et õpilastele meeldib infot iseseisvalt avastada ning seetõttu peaksid küsimused olema suunavalt sõnastatud.

Eksperdi hinnangu kohaselt oli õppeühiku teema valik väga hea. Videoloengu kvaliteet ja põhjalikkus olid õppejõu arvates heal tasemel ehk hinnatud hindega 4. Vastaja nõustub, et õpilastele meeldib jälgida pigem lühikesi videoid, kuid leiab, et antud teema jaoks oli üks akadeemiline tund liiga lühike. Õpilaste kaasamise ja intellektuaalse arengu stimuleerimiseks soovitab küsimustikus osalenud õppejõud esitada rohkem suunavaid küsimusi, et tudengid saaksid ise infot avastada.

JÄRELDUSED JA KOKKUVÕTE

Mood annab rõivastele küll lisaväärtuse, kuid eksisteerib ainult inimeste kujutlustes ja veendumustes. Mood ei ole vaid visuaalne riietus, vaid koosneb rõivastuses sisalduvatest nähtamatutest elementidest. (Kawamura, 2004)

Magistritöö eesmärgiks oli välja selgitada, kui vajalikuks peetakse moeajalugu Eesti kõrgkoolides, mis annavad moe-, disaini- või tekstiilialast haridust ja luua õppeühik moeajaloo tunni läbiviimiseks. Selleks viisin läbi küsimustiku erinevate õppejõududega, kes annavad vastavaid õppeaineid.

Selgus, et Eesti kõrgkoolides tegutsevad õppejõud hindavad õpilaste huvi moeajaloo vastu kõrgeks. Leitakse, et õpilastel, kes saavad moe-, disaini- või tekstiilialast haridust, on oluline tunda moeajalugu, et tekiks parem arusaam valdkonnast ja sellega seotud terminoloogiast. Samuti suurendab ajaloo tundmine üldist huvi õpitava valdkonna osas ning saab olla paljudele õpilastele suureks inspiratsiooni kogumise allikaks. *College of Fashion* lektor Amber Butchart (i.a) leiab, et moeajalugu toob välja õpilaste kultuurilised taustad ja eelistused, paneb hindama meie kultuuripärandeid ning mõistma erinevaid etappe ajaloost. Seetõttu saab järeldada, et moeajaloo tundmine on oluline maailma kultuuriloo tundmiseks. Samuti aitab moeajaloo tundmine areneda hariduslikus vallas, eelkõige kui see on seotud moe, disaini või tekstiili valdkonnaga.

Uurimusest tuli välja, et kvalitatiivses uurimuses osalenud koolid pakuvad erinevat moeajaloo õppimise võimalust. Teemasid käsitletakse erineva põhjalikkusega ja õppeaine maht on samuti erinev. Uurimusest selgus, et teema valdkonnad, mida Eesti kõrgkoolid moeajaloo õpetamise käigus läbivad on ajastud, materjalid, vormid, etikett ja moe prognoosimine. Matthews (2019) leiab, et tihti keskenduvad õppematerjalid pigem naisterõivaste siluettide jadale, mis on määratletud aastakümnetega, kuid trendide tekkimise analüüsimine aitaks mõista ka tänapäevaseid moe aspekte: trendide prognoosimine, tarbijakäitumine, moesuhtlus, kus muutuvad tavad, hoiakud ning arusaamad. MacNeil (2009) on samuti välja toonud, et huvi moeajaloo vastu on koguaeg kasvamas, kuid õpe ja õppematerjalid on väga erinevad. Seetõttu saab järeldada, et õpilased, kes läbivad Eesti kõrgkoolides moeajaloo ainekava, saavad erineval tasemel teadmiseid. Samas on läbitav õppematerjal mitmekülgne ja aitab õpilastel mõista ka tänapäevaseid moe aspekte.

Eesti kõrgkoolides kasutatakse moeajaloo õpetamiseks erinevaid meetodeid: grupitööd, esitlused, traditsiooniline loeng ja kombineeritud õppimine. Viimast toetab Matthews (2019), kes leiab, et moeajaloo õpetamisel tuleb arvestada infotehnoloogilist keskkonda, milles mood ja haridus tänapäeval tegutsevad. Tulemustest saab järeldada, et Eesti kõrgkoolid liiguvad oma õpetamismeetoditega edasi, tagades õpilastele varieeruvat ja kaasaegset haridust moe vallas.

Magistritöö raames valminud õppeühik sai koostatud videomaterjalina, arvestades erinevaid aspekte, mis aitavad luua hea õppevideo. Hea õppevideo üheks olulisemaks tunnuseks on kvaliteetsus. Video peab olema selge ja arusaadav. Õppevideo positiivseks omaduseks loetakse ka seda, kui video on lühike. Samuti peab õppevideo olema õpilasi kaasav ning õpilaste arengut stimuleeriv, mida saab saavutada vaheküsimuste esitamisega ja kriitilise õppekeskkonna tekitamisega. Hea õppevideo puhul on oluline õpilaste ja õppejõu omavaheline suhtlus. Kuna õppimine toimub distantsilt, on oluline õpilastel teada, millised on õppejõu poolsed ootused ja eesmärgid.

Valminud õppeühikule tuli tagasiside oma ala eksperdilt, kes osales ka kvalitatiivses uurimuses. Ekspert hindas õppeühiku kvaliteeti heaks ning lisas, et õppevideos oli selge diktsioon ja tuntav enesekindlus. Samuti nõustus ekspert uuringuga (Milman, Guo, Kim ja Rubin, 2014), mis väidab, et õpilasi köidavad pigem lühikesed videod, kuid leiab, et antud õppeühiku teema edasiandmiseks jäi videoloengu ajamahust väheseks. Seetõttu saab järeldada, et nii mahuka teema edasiandmine ühe akadeemilise tunni jooksul pole põhjendatud. Olukorda saab lahendada teema poolitamise, kus ühes akadeemilises tunnis käsitleda pool käsitletavast materjalist.

Õpilaste kaasamist õppeühikusse, mis toimus videoloengus vaheküsimuste näol, ei osanud ekspert hinnata. Õpilaste intellektuaalse arengu stimuleerimiseks soovitas ekspert kasutada rohkem suunavaid küsimusi, et õpilastel oleks võimalus iseseisvalt infot avastada. See ühildub varasema uurimusega (Brinthead, Fisher, Gardner, Raffo ja Woodard, 2011), milles õpilaste areng toimub endale küsimuste esitamisega ning neile vastuste otsimisega.

Tulemustest saab järeldada, et antud õppeühik vastas mitmele heale õppevideo omadusele, kuid videomaterjali loomises on ka palju arenemisruumi. Tekkinud olukorda on võimalik parandada enese arendamisega videomaterjali loomise ja moeajaloo tundmise vallas. Rohkema informatsiooni olemasolul toimub videomaterjali loojal teema aspektide seostamine ja analüüsimine hõlpsamini ja loogilisemalt.

Magistritöö tulemusena saab väita, et Eesti õpilastel on huvi moeajaloo õppimise vastu ning seetõttu on vajadus ka selle õpetamise vastu kõrgkoolides, mis pakuvad moe-, disaini- ja tekstiilialast haridust. Moeajalugu on valdkonna ja kultuuriloo õppimise osaks, aga ka inspiratsiooni ammutamise allikaks.

Maailmas toimuvad muutused ja olukorrad suurendavad veebipõhise õppematerjali olemasolu vajadust, mistõttu on oluline mõista, kuidas luua õppevideoid, mis oleksid kvaliteetsed. Magistritöö praktilise osana valminud õppeühik videoloenguna võib olla eeskujuks aga ka õppematerjaliks õppematerjali loomisel.

Uurimistöö praktiline väärtus ja edasised suunad

Antud töö autor peab uurimistöö üheks kitsaskohaks õppeühikus esinevaid nõrku külgi. Töö usaldusväärsemaks muutmiseks tuleks eksperthinnanguid õppeühikule rohkem koguda, et tagasiside oleks mitmekesisem. Uurimistulemusi tõlgendades tuleb arvestada, et antud tulemused põhinevad uurimuses osalenud uuritavate kogemustel ja arvamustel. Teadaolevalt pole Eestis moeajaloo vajalikkuse kohta varem uuringuid tehtud. Antud töö praktiliseks väärtuseks saab pidada seda, et uurimuse tulemustena tuli välja, et Eesti õpilased tunnevad huvi moeajaloo vastu, mistõttu on selle õpetamine kõrgkoolides vajalik. Praktiliseks väärtuseks saab pidada hea õppevideo kirjeldust ja valminud õppeühikut, mis saab olla edaspidiseks õpikohaks. Samuti on võimalik õppeühiku eeskujul luua moeajaloo õppematerjali põhikooli või gümnaasiumi tasemele.

Tänu sõnad

Täna kõiki moeajaloo eksperte, kes leidsid aja minu uurimustes osalemiseks. Täna oma juhendajat Marvi Remmikut ja samuti tahan tänada oma elukaaslast Hans Raukast, kes oli abiks keelelise toimetamisega.

Autorsuse kinnitus. Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektset välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Getter Laur

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Moeajaloo õppimisest Eesti kõrgkoolides”, mille juhendaja on Marvi Remmik, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Getter Laur

18.05.2020

KASUTATUD KIRJANDUS:

Brinthaupt, T. M., Fisher, L. S., Gardner, J. G., Raffo, D. M., Woodard, J. B., (2011). *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching. What the Best Online Teachers Should Do.*

Kasutatud: 08.01.2020,

<https://jewlscholar.mtsu.edu/bitstream/handle/mtsu/5180/what%20the%20best%20online%20teachers%20should%20do.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Butchart, A., (i.a). *Interview. London College of Fashion.* Kasutatud 08.01.2020,

<https://www.arts.ac.uk/colleges/london-college-of-fashion/people/amber-butchart#>

Eskla, K. Kvaliteetse e-kursuse loomise A ja O. Kasutatud: 27.04.2020,

https://www.tlu.ee/opmat/eope/e_kursuse_a_ja_o_moodle/pivljundid.html

Guo, P. J., Kim, J., Rubin, R. (2014). *How Video Production Affects Student Engagement: An Empirical Study of MOOC Videos.* Kasutatud: 09.01.2020,

<https://dl.acm.org/doi/10.1145/2556325.2566239>

Karen, D., (2020). *Dress Your Best Life.* New York: Little, Brown Spark

Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M., Strömpl, J., (2014). Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. Kasutatud: 27.03.2020,

<http://samm.ut.ee/intervjuu>

Matthews, R., (2019). *Redrawing the Timeline: Teaching the History of Fashion in the Networked Conditions of the Twenty- First Century.* Kasutatud: 09.01.2020,

<https://www.mdpi.com/2076-0752/8/1/24/htm>

Milman, N. B., (2014). *Distance Learning. The Flipped Classroom Strategy.* Kasutatud: 07.01.2020,

https://books.google.ee/books?hl=en&lr=&id=NgYoDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA9&dq=how+to+make+a+good+learning+video&ots=M5HtbBarMc&sig=4yjOfzIMrqDQI0ZwcUAnOIQYRmg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

McNeil, P., (2010). *Conference Report: The Future Fashion Studies*. Kasutatud: 08.01.2020, <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.2752/175174110X12544983515312?needAccess=true>

Palmer, A., (1997). *New Directions: Fashion History Studies and Research in North America and England*. Kasutatud: 08.01.2020, <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.2752/136270497779640161>

Piir, M., (2016). Videoloengute ja õppevideote loomisest ja kasutamisest. Kasutatud 07.01.2020, <https://koolielu.ee/uudiskiri/readnews/519943/videoloengute-ja-oppevideote-loomisest-ja-kasutamisest>

Pilt, L., (2012). E- õppe tulemuslikkus. Kasutatud: 07.01.2020, <https://etu.ut.ee/kevad-2012/e-oppe-tulemuslikkus/>

Pollard, K., (2017). *Pocket Coco Chanel Wisdom*. London: Hardie Grant Books

Riello, G., (2011). *The Object of Fashion: Methodological Approaches to the History of Fashion*. Kasutatud: 09.01.2020, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.3402/jac.v3i0.8865?src=recsys>

Sposito, S., (2016). *Fashion the Ultimate History of Costume*. Milaano: Ikon Editrice srl.

Stevenson, N.J., (2011). *The Chronology of Fashion: From Empire Dress to Ethical Design*. Lewes: Ivy Press.

Virkus, S., (2016). Intervjuu, vaatlus ja sisuanalüüs. Õpiobjekt. Kasutatud: 22.03.2020, https://www.tlu.ee/~sirvir/Intervjuu_vaatlus_ja_sisuanals/index.html

Õunapuu, L., (2012). Valimid kvantitatiivsetes ja kvalitatiivsetes uurimustes. Kasutatud: 22.03.2020, <https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/27764/index.html>

LISA 1 : Avatud küsimustega küsimustik

1. Kas ja millist moe alast õpetust Teie kool õpilastele pakub?
2. Kas ja kui tihedalt on see seotud moeajalooga?
3. Miks on Teie arvates õpilastel oluline tunda moeajalugu?
4. Kui suur on Teie kogemuse põhjal õpilaste huvi moeajaloo vastu?
5. Miks see Teie arust nii on?
6. Kui suur osakaal õppekavas peaks olema moeajalool?
7. Milliseid teemasid peaks moeajalugu kui aine kindlasti endas hõlmama?
8. Milline õpetamis meetod võiks olla moeajaloole olla kõige efektiivsem?
9. Millistel põhjustel peate just seda meetodit kõige efektiivsemaks?
10. Kommentaarid ja lisa mõtted on alati teretunud.

LISA 2:

1. Kuidas hindate teema valikut?
2. Kuidas hindate õppeühiku kvaliteeti?
3. Kuidas hindate õpilaste kaasamist videoloengusse?
4. Kuidas hindate õppeühiku põhjalikkust?
5. Kuidas hindate õppeühikus olnud küsimusi?
6. Soovitused õppeühiku loomise osas on väga teretunud.